

talade därmed sin här och flotta och hemsände den år 1017. Jfr O. v. Friesen, *Historiska runinskr.* i Fornvännen 1909. Det är deltagandet i detta ärorika fälttåg, som nämnes till den avlidnes ära.

Huruvida Tjälve stupade under fälttåget, framgår icke med säkerhet av uttrycket, men så har uppenbarligen varit fallet med den, åt vilken Ög. 68 Ekeby är rest. Dessa runstenar hava alltså blivit resta någon tid efter härens återkomst 1017, och Ög. 68, som ock har pret. **uas**, snart nog, Ög. 111, som har pret. **uar** och synes antyda en längre vistelse hos Knut den mäktige, åtskilligt senare, jfr **lipbufa** Ög. 103 Kaga.

112. Hjulsbro, Landeryds sn, Hanekinds hd.

Pl. XXXVII. Fig. 3. (B. 855.)

Litteratur: B. 855; L. 1132; W. 73; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 229; P. A. Sæve, *ATS.* 2, s. 116, *Reseber.* 1862, s. 79; C. F. Nordenskiöld, *Östergötl. fornminnesfören. tidskr.* I, s. 39.

Om runstenens plats känner jag inga äldre uppgifter, men C. F. Nordenskiöld säger, att runstenen »uppgifves hafva stått på backen vester om Hjulsbro». Peringskiöld och Broocman säga den finnas vid Hjulsbro, sedan har den förgäves eftersökts, och ingen i orten har hört talas om att den funnits.

Inskriften är enligt B. 855:

uluf × rispi × stin × pisi × iftir × hufi × buta × sin × kupan
5 10 15 20 25 30 35

Kvinnonamnet **uluf** motsvarar isl. *Álof*, *Ölof*, fsv. *Olof*. Fsv. *Hovi* (Lundgren, Personnamn från medeltiden), fda. *Howi* är en svag biform till ack. sg. **hufi**, som förutsätter nom. sg. på *-ir* (*Hofir*, *Hyfir*), om ej nom. sg. brukas för ack. sg. eller fel föreligger.

Översättning: Olov reste denna sten efter Hyver, sin make god.

113. Nykvarn, Kallerstads ägor, S:t Lars sn, Hanekinds hd.

Pl. XXXVIII. Fig. 1.

Litteratur: W. 68; C. F. Nordenskiöld, *Reseber.* 1874, III, s. 67, teckn; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 31, teckn.

Runstenen står rest på en kulle omedelbart öster om bron över Stångån vid Nykvarn och norr om vägen. Den anträffades 1874 vid läggande av grunden till en större fabriksbyggnad invid Stångåns östra strand liggande i vattnet bland stenar, varav största delen varit använd till brokar under gamla Stångebro. Den låg något tiotal meter ovanför den plats, där den nu står, ungefär mitt emellan bron och vattenfallet. Hamnen var förr nedanför Nykvarn.

